

RI CARTA RI XUTZ'IB'AJ RI SAN PABLO CHKE RI KOJONELAB' AJ FILIPOS

Ri apóstol Pablo k'o pa che', kuchap u tz'ib'axik b'i jun carta chke ri qachalal kojonelab' aj Filipos

¹ In wa', ri Pablo, wachi'l ri Timoteo, uj patänil taq re ri Jesucristo. Käqatz'ib'aj b'i wa' we wuj ri' chke konojel ri qachalal ri e rech ri Dios ri e k'o pa ri tinimit Filipos, ri xa e jun ruk' ri Cristo Jesús. Käqatz'ib'aj b'i wa' we wuj ri' chiwe ix iwonojel junam kuk' ri k'amal taq i b'e, ri obispos* xuquje' ri diáconos.† ² Are ta b'a' ri Dios qa Tat xuquje' ri Qajaw Jesucristo kutoq'ob'isaj i wäch, kub'ano chi kuxlan ri iwanima'.

Ri apóstol Pablo kub'an orar pa ki wi' ri kojonelab'

³ Amaq'el aretaq kixna'taj chwe, kinya maltioxinik che ri Dios. ⁴ Aretaq kinb'an orar, amaq'el kinb'ochi'j ri Dios pi wi' ix nimalaj iwonojel ruk' kikotemal. ⁵ Je ri' kinb'ano rumal chi ri ix, ix chakuninaq wuk' chutzijoxik ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio tzpa ri q'ij ri xinchap u b'anik wa' k'ä xopan na we kämik ri'. ⁶ Qas wetam in chi ri Dios ri xuchap u b'anik we qas utzil ri' pa ri iwanima' kutajej na u b'anik wa' k'ä kopan na ri q'ij ri kätzelej loq ri Qajaw Jesucristo. ⁷ Ya'talik chi je wa' ri nu chomanik chiwij rumal chi sib'alaj ix loq' chnuwäch in, xuquje' rumal chi junam tajin käqakochij ronojel u wäch u toq'ob' ri Dios pa qa wi'. Je ri' pune ta ne in k'o pa che', pune ta ne in k'o chkiwäch ri q'atal taq tzij chuq'alajisaxik chi ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio are ri qas tzij. ⁸ Cho ri Dios k'o wi wa' chi

* 1:1 "Obispo": Chawila' ri Tito 1:7, nota. † 1:1 "Diácono": Chawila' ri 1 Timoteo 3:8, nota.

sib'alaj kixwaj nimalaj iwonojel, je' jas ri Jesucristo kujraj uj. ⁹ Aretaq kinb'an orar pi wi' kinta' che ri Dios chi sib'alaj kiwaj na más iwib', xuquje' chi kāk'oji na nimalaj i no'j, nimalaj iwetamb'al, rech kixna'w chub'anik ronojel. ¹⁰ Je ri' ri kinta' che ri Dios rech kixkowin chucha'ik jachike ri utz na u b'anik cho ri Dios. We je ri' kib'ano, utz na ri i k'aslemal, ch'ajch'oj ri', man k'o tä etzelal chupam. Aretaq k'ut käpe ri Cristo, man k'o tä mak ri' käriqtaj na chiwij. ¹¹ We je ri' kib'ano, ri Jesucristo kub'an na chi ri i k'aslemal are je' ta ne jun utzalaj jach' ri sib'alaj k'ia chomaq taq jal keyak na chrij. Je ri' ri i k'aslemal we k'o k'ia u wäch utzil i b'anom. Känimarisax b'a' u q'ij ri Dios, käyi' k'u na u q'ij iwumal.

Ri nu k'aslemal are kinkoj na chupatänixik ri Cristo

¹² Qachalal, kwaj chi kiwetamaj chi ri k'äx ri nu riqom in, qas tob'aninaq wa' chuq'alajisaxik ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio chkiwäch ri nik'iaj winaq chik. ¹³ Je ri', rumal chi konojel ri soldados re ri nimalaj q'atb'al tzij, xuquje' ri nik'iaj winaq chik ri e k'o waral ketam chi in k'o pa che' xa rumal chi kinpatänin che ri Cristo. ¹⁴ Rumal k'u rech wa' xa jub'iq' man konojel ri qachalal ki jikib'am ki k'ux chrij ri Qajaw Jesús rech man käkixej tä chi kib', xane käkikoj ki chuq'ab' chutzijoxik ru Loq' Pixab' ri Dios.

¹⁵ Qas tzij e k'o jujun ri käkitzijoj ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio chrij ri Cristo xa rumal chi k'äx kākina' chwe, kākaj kākimarisaj kib' chnuwäch. Xa ch'oj kākaj ri e are'. Jule' chik kākā'n wa' ruk' utzalaj ki chomanik. ¹⁶ E k'o jujun chik ri käkitzijoj ri Utzalaj Tzij chrij ri Cristo xa rumal chi ki tasom kib' chqij, xa k'u k'o ri kākaj ri e are' chb'il taq kib', man utz tä k'u ri ki chomanik. Xaq are kākaj chi kinriq chi na nik'iaj b'is chik waral pa che'. ¹⁷ Are k'u ri jule' qachalal chik sib'alaj kinkaj, käkitzijoj ri Utzalaj Tzij

re ri Evangelio rumal chi ketam chi ri in, in k'o waral pa che' chuq'alajisaxik chi ri Evangelio are ri qas tzij. ¹⁸ ¿Jas ta k'u ne ri káb'anik? Ri in kinb'ij: Utz la' chi kätzijox ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio chrij ri Cristo chkiwäch ri winaq, —kincha'. We utz ri ki chomanik, we man utz taj, ¡kinkikot k'u rumal wa', chi kätzijox ri Evangelio!

Xuquje' sib'alaj kintaqej na kikotemal. ¹⁹ Je ri', rumal chi wetam in chi utz kinel na pa ronojel, xuquje' chi kintzoqopix na. Je ri', rumal chi tajin kib'an orar pa nu wi', xuquje' rumal chi ri Loq'alaj Espíritu rech ri Qajaw Jesús kinuto' na pa ronojel. ²⁰ Je ri', rech káb'antaj ri kinweyej, ri qas nu rayinik. Are la' chi man kink'ix tä che ri Cristo, xane chi kintzijoq ru b'anik ri Are' waral junam jas ri nu b'anom amaq'el, man kinxej tä wib'. Je ri' kwaj kinb'ano rech känimarisax na u q'ij ri Cristo wumal in. Je ri' we ri Dios kuya na ri nu k'aslemal, we k'u ne xa kinkämik. ²¹ Ri nu k'aslemal kämik, are kinkoj che ru patänixik ri Jesucristo. We kinkämik, man k'äx tä ri' rumal chi xa utzil kinriqo. ²² We k'u k'o na ri nu k'aslemal waral cho we uwächulew, are utz ri' rech kinkoj wa' che ru tzijoxik ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio. Man wetam taj jachike ri utz na u cha'ik, we are ri kinkämik, we k'u ne are ri kink'asi'k. ²³ K'äx chwe ru cha'ik jachike ri utz na. Kwaj kink'oji na iwuk', xuquje' kwaj kinkämik, kinel cho ruwächulew rech kinek'ol ruk' ri Cristo. ¡Are sib'alaj utz na kinwil wa'! ²⁴ Pune ta ne je ri', are utz na chiwe ix we k'o na nu k'aslemal waral, kinkanaj k'u na iwuk'. ²⁵ Wetam in chi qas tzij kinkanaj na kanoq, kink'oji na iwuk' cho we uwächulew che i to'ik rech kitaqej na ri i kojoniq che ri Cristo, xuquje' rech kixkikot na rumal wa'. ²⁶ Aretaq kinopan na iwuk' jumul chik, kuya' kinimarisaj na u q'ij ri Cristo Jesús rumal wech in.

²⁷ Chiwila b'a' iwib' rech ri i k'aslemal ronojel q'ij qas

kuq'alajisaj chi i kojom ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio, rech ya'talik chi käb'ix chiwe chi ix kojoninaq che ri Cristo. Je ri', we kinopan na iwuk' jela' che iwilik, we ne naj in k'o wi chiwe, kwaj kinta u tzijol chi jikom ri iwanima' chrij ri Cristo, man kub'an tä kieb' i k'ux, man k'o tä k'u ch'oj chixol. Kwaj kinta u tzijol chi ri ix junam tajin kixchakunik chutzijoxik ri Qas Tzij re ri Evangelio. ²⁸ Xuquje' kwaj chi man kixej tä iwib' chkiwäch ri winaq ri käka'n ki k'ulel chiwe. Je ri' kiq'alajisaj chkiwäch ri e are' chi xa käsach na ki wäch. We je ri' kib'ano, man kixej tä iwib', are etal wa' chiwe rumal ri Dios chi kiriq na ru tob'anik ri Are'. ²⁹ Ya'tal k'u chiwe ix rumal ri Cristo chi kixkojon che ri Are', kixpatänin che. Man xuwi tä k'u wa', xane xuquje' chi kiriq k'äx rumal rech ri Are'. ³⁰ Ri ix, ri in, junam tajin kujchakunik, tajin kujch'ojin ruk' ri Itzel. Iwilom ix petinaq loq jas ri nu b'anom, nu tijom nu chuq'ab' kinchakunik, kinch'ojinik. Kämik k'ut tajin kitatab'ej u tzijol chi k'ä tajin kinriq k'äx pa we ch'oj ri' ri in k'o wi.

2

Ri Cristo man nim tä xril rib', nimarisam k'u u q'ij rumal ri Dios

¹ Je k'u ri' iwetamam b'a' jas ri kub'an ri Cristo kuwal-ijsaj ri iwanima', kuku'b'isaj i k'ux, rumal chi ix loq' chuwäch. Iwetam xuquje' chi ri Loq'alaj Espiritu rech ri Cristo k'o pi wi'. We qas iwetamam chi qas käpax u k'ux ri Cristo chiwe, kutoq'ob'isaj i wäch, ² chib'ana b'a' chi sib'alaj kinkikotik. Chiwaj b'a' iwib'. Chixchakun junam rech man k'o tä ch'oj chixol, rech kina' pa ri iwanima' chi xa ix jun, xa jun ri i chomanik. Xa je ri' kiya kikitomal chwe. ³ Mitzukuj xaq xuwi ri iwe ix, minimarisaj b'a' iwib'. Nim k'u cheiwila wi ri nik'iaj chik. Chib'ana ix chi man nim taj kiwil wi iwib'. ⁴ K'o jun chiwe mutzukuj xaq xuwi

ri utz che ri are', xane are chutzukuj u b'anik utzil chke ri nik'iaj chik.

⁵ Chk'ol ta iwuk' ri chomanik ri xk'oji ruk' ri Qajaw Jesucristo. ⁶ Ri Are' man xuchomaj tä u b'anik che rib' chi junam ruk' ri Dios, pune je' qas tzij chi ri Are' junam ruk'. ⁷ Xane xuya kan ri qas u b'anik, xil u wäch junam jas jun winaq ajwaral, xok che patänil ke ri winaq ajuwächulew. ⁸ Aretaq qas winaq chi ri Are', ri Jesús man nim tä xril rib'. Xniman che ri Dios ru Tat pa ronojel, xuriq k'u ri k'ixb'al kämikal cho ri cruz je' ta ne chi are jun b'anal etzelal. ⁹ Rumal wa' ri Dios xuya che ri Jesús chi nim na u q'ij chkiwäch konojel, xuquje' xuya che chi nim kil wi na ru b'i' ri Are' chuwäch ri ki b'i' konojel. ¹⁰ Je' xub'ano rech aretaq käkito chi káb'ix ru b'i' ri Jesús, konojel kexuki'k, konojel ri e k'o chila' chikaj, konojel ri e k'o cho ruwächulew, xuquje' konojel ri e k'o chuxe' rulew. ¹¹ Je ri' rech konojel käkich'ob'o, käkib'ij chi ri Jesucristo are ri Qajaw, je ri' k'ut känimarisax na u q'ij ri Dios qa Tat.

Ri kekojon che ri Cristo käkiya saqil cho we uwächulew

¹² Je ri', loq'alaj taq qachalal, jas ri i b'anom amaq'el aretaq in k'o iwuk', chixniman chwe pa ronojel, pune naj in k'o wi chiwe kämik. Chib'ana b'a' ri kuq'alajisaj chi qas tzij i riqom ru tob'anik ri Dios. Je' chib'ana wa', nim chiwila wi ri Dios, chixej iwib' chuwäch. ¡Minimarisaj b'a' iwib'! ¹³ Je ri', rumal chi are ri Dios ri tajin kuya ri loq'alaj u rayib'al pa ri iwanima'. Tajin kub'ano chi kiwaj kib'an utzil, kixuto' k'u na rech kixkowin chub'anik jas ri u chomam loq.

¹⁴ Chib'ana ronojel ruk' utzil, man ruk' tä ch'oj, man ruk' tä oyowal. ¹⁵ Je ri' rech ri winaq man xa tä ne jub'iq' mak käkiriq chiwij. We je ri' kib'ano, q'alaj chkiwäch chi qas tzij ix ralk'ual ri Dios ri kib'an utzil chkixol ri

winaq ri kaka'n etzelal, ri man keniman tä che ri Dios. We kib'an ronojel ruk' utzil, kiya na saqil chke ri winaq jas ri ch'imil ri kejuluw chaq'ab' pa ri q'equm. ¹⁶ Je wa ri' kik'ut na chkiwäch ri winaq ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio ri kuya ki k'aslemal. We je' kib'ano, kinkowinik kinkikot na in iwumal pa ri q'ij ri käpe na ri Qajaw Jesucristo. Je ri' kinwetamaj na chi man xaq tä loq' xinchakun iwuk', man xaq tä k'u loq' xinya ri tijonik re ri evangelio chiwe. ¹⁷ Pune kinkämisaxik, käturuwisax ne ri nu kik'el cho ri Dios, kinkikot na. Kinkikot iwuk' ix iwonojel we ri nu k'aslemal kâkoj na chub'anik tz'aqat che ri patäninik ri tajin kib'an ix cho ri Dios je' ta ne chi are jun sipanik ri kiya che rumal chi kixkojonik. ¹⁸ Kwaj k'ut chi xuquje' kixkikot ix wuk' in we ri Dios kuya chwe chi je ri' nu kämisaxik käb'anik.

Waral käqil wijas ri ki b'anik ri Timoteo rachi'l ri Epafrodito

¹⁹ We are ru rayinik ri Qajaw Jesús, kwaj kintaq b'i ri Timoteo iwuk' kämik ri'. Kinkikot k'u na aretaq ri are' kutzijoj chwe ronojel ri i b'anom jela'. ²⁰ Kwaj kintaq b'i ri Timoteo rumal chi man k'o tä chi jun ri junam u chomanik wuk' in, ri qas kok il chiwe. ²¹ Konojel ri nik'iaj chik xaq xuwi käkitzujukuj ri kech ri e are', man käkichomaj tä ri' ru rayinik ri Qajaw Jesucristo. ²² Iwetam k'ut ri utzalaj chak ri u b'anom ri Timoteo. Ri are' chakuninaq wuk' in chutzijoxik ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio. Qas kächakun ri are' wuk' jas ri kub'an ri u k'ojol jun tata' kätob' che ru tat. ²³ Rumal wa' kwaj kintaq b'i ri are' iwuk' aretaq kinwetamaj jas ri käb'antaj na wuk' in waral pa ri che'. ²⁴ Nu jikib'am k'u nu k'ux chrij ri Qajaw Jesús chi kuya chwe chi qas kine' in, kinopan iwuk' jela'. Kraj xa kieb' oxib' q'ij chik kinb'an in waral.

²⁵ Kinchomaj in chi xuquje' rajwaxik kintaq b'i ri qachalal Epafrodito iwuk'. Are ri are' kächakun wuk' jas jun

wachi'l pa ri ch'oj, ri xitaq loq rech kätob' wuk' chupam ri nu rajwaxik. ²⁶ Ri are' k'ut sib'alaj käb'ison chiwe, kraj käril i wäch ix iwonojel. Kok il chiwe rumal chi xito chi xyawajik. ²⁷ Tzij ri' chi sib'alaj xyawajik, xaq jub'iq' xraj man xkämik. Ri Dios k'ut xel u k'ux che, xutoq'ob'isaj u wäch. Xel u k'ux ri Dios chwe in xuquje', rech man rajwaxik taj kinriq nik'iaj b'is chik ruk' ri k'äx ri nu riqom in waral. ²⁸ Rumal wa' kwaj kintaq b'i ri Epafrodito iwuk', rech kixkikot na che rilik u wäch jumul chik. Kinuto' wa' che ri nu b'is in xuquje' aretaq ri in wetam chi kixkikot chik. ²⁹ Chik'amowaj ri are' ruk' nimalaj kikitomal pa ru b'i' ri Qajaw Jesús. Nim chiwila wi ri are', xuquje' konojel ri qachalal ri kub'an junam jas ri kub'an ri are'. ³⁰ Je ri', rumal chi xa jub'iq' xraj man xkäm ri Epafrodito. Xuriq k'äx chupatänixik ri Cristo. Xuya ranima' churiqik k'äx chuya'ik ri tob'anik chwe ri man xixkowin tä ix chub'anik.

3

Waral käqil wi jas ri' ri qas utzil, ri qas jikomal

¹ Kämik k'ut, wachalal, chixkikot rumal ri Qajaw Jesús. Man kinkos tä in chub'ixik wa' chiwe jumul chik, jas ri nu tz'ib'am, rumal chi xaq are utz chiwe ru tatab'exik wa'. ² Chichajij iwib' chkiwäch ri lawalo taq winaq, ri je' kepe “ch'uj tz'i”, ri kākaj kākisok ri qachalal, kākikoj ri retal ri ojer trato che ri ki cuerpo. (Are wa' ri käb'ix “circuncisión” che.)* ³ Uj ri' qa b'anom ri qas “circuncisión”, rumal chi kujq'ijilan che ri Dios pa qanima' ruk' ri chuq'ab' ri käyi' chqe rumal ri Loq'alaj Espíritu. Uj ri' kujkikotik rumal chi uj rech ri Cristo, man kaku'b'i tä qa k'ux chrij ri kända'n uj pa ri qa k'aslemal. ⁴ We k'o jun ri qas taqal che chi kaku'b'i u k'ux chrij ri u b'anom pa

---

* ^{3:2} Che retamaxik jub'iq' na chrij ri circuncisión, chawila' Hechos 7:8, nota.

ru k'aslemal, in ri' ri winaq ri taqal chwe. Man k'o tä jun winaq chik ri más u b'anom tz'aqat che ri ojer Pixab' chnuwäch in. ⁵ Aretaq xil nu wäch, chuwajxaq q'ij xkoj ri retal ri ojer trato che ri nu cuerpo. In qas winaq aj Israel re ri juch'ob' winaq ri xk'oji ri qa mam Benjamín che ki nimal pa ojer taq q'ij. In ri' jun qas hebreo rumal chi ri nu tat, nu nan e are' hebreos. Xintijox chrij ri ki Pixab' ri winaq aj Israel je' jas ri kaka'n ri tata'ib' fariseos. ⁶ Xinya ri wanima' che ri tijonik chrij ri Pixab', je ri' chi sib'alaj k'äx xinb'an nab'e chke ri qachalal kojonelab'. Xinniman che ronojel ri Pixab', man k'o tä jun ri kuya' kub'ij chi man xinniman taj. ⁷ Ronojel k'u wa' ri xinb'ano, man utz tä chik kinwil kämik, rumal chi loq' na kinwil ri Cristo chuwäch ronojel wa'. ⁸ Je wa' kinwil ronojel ri nu b'anom, konojel ri jastaq we xuquje', chi man k'o tä chi k'u ki patän chnuwäch rumal chi qas xinwetamaj u wäch ri Qajaw Jesucristo. Rumal ri Cristo nu tzaqom kan ronojel. Kinwil in chi xa mes chik ri jastaq we ri xek'oji nab'e, xuquje' ronojel ri ojer nu k'aslemal. Je ri' ri nu chomanik rumal chi ri Cristo Are wech in, loq' k'u na kinwil wi ri Are' chuwäch ronojel. ⁹ Kwaj kink'oji junam ruk' ri Cristo. Man kwaj taj chi käb'ix chwe chi in utz, chi jikom ri wanima' xa rumal ri nu b'anom in, o rumal chi nu nimam ri Pixab'. Xane kwaj ri qas utzil, ri qas jikomal ri kuya ri Dios chwe rumal chi kinkojon che ri Qajaw Jesucristo. Are ri Dios ri kub'ij na chi in utz, chi jikom ri wanima' rumal chi kinkojon che. ¹⁰ Ri kwaj in kämik, are chi qas tzij kinwetamaj na u wäch ri Cristo, xuquje' chi käk'oji na ri nu chuq'ab' junam jas ri xukoj ri Dios aretaq xuk'astajisaj ri Jesucristo chkixol ri käminaqib'. Kwaj kinriq k'äx junam ruk' ri Cristo. Kwaj chi junam ri wanima' in ruk' ri ranima' ri Cristo aretaq xkäm ri Are' rumal wech. ¹¹ Ku'l nu k'ux chi kink'astaj na b'i chkixol ri käminaqib', jas ri xub'an ri Cristo.

Qakojo qa chuq'ab' churiqik ri yo'm chqawäch rumal ri Cristo

¹² Man kinb'ij taj chi ya nu riqom chi ronojel, chi ya in tz'aaqat chik, chi man k'o tä chi ri rajwaxik chwe. K'o ri kraj na chwe. Kintagej k'u na u ternexik ri Cristo rumal chi ku'l nu k'ux chi je' kinel na jas ri utzalaj achi ri xuchomaj ri Cristo Jesús aretaq xinuto' pu q'ab' ri Itzel.

¹³ Qachalal, man kinb'ij taj chi ya nu b'anom chik ronojel ri kraj ri Dios chwe. Ri kinb'an kämik are ru sachik kan ronojel wa' ri ya xok'owik, kintij nu chuq'ab' chub'anik ri k'ä k'o na chnuwäch, ri mäja' kinb'ano. ¹⁴ Je' kinb'ano, kintij nu chuq'ab' rech kinriqa ri k'ä k'o na chnuwäch, kinch'akanik. Ri Dios kusipaj na chwe ri käyi' chke ri kech'akanik, ri k'aslemal pa ri kaj ri man k'o tä u k'isik. Are la' ri käyi' chqe uj, ri uj rech ri Cristo Jesús.

¹⁵ Qonojel ri uj, ri uj kojonelab' ri k'o chi ri qa no'j ri yo'm rumal ri Cristo, rajwaxik chi je' käqachomaj wa'. We jun chi wi ri i chomanik ix, ri Dios kub'an na chiwe chi käq'alajin na ri qas tzij chiwäch. ¹⁶ We k'o k'ia ri qetam, we k'u ne xa jub'iq' ri qa no'j, tzrajwaxik wi chi kujniman che ri Dios pa ronojel jas ri u k'utum chqawäch, ri ya qetam chik.

¹⁷ Qachalal, chib'ana' jas ri kinb'an in. Chitagej u b'anik xaq xuwi ri käka'n ri winaq ri je' käka'no jas ri käqa'n uj, jas ri qa k'utum chiwäch. ¹⁸ Jas ri nu b'im chiwe k'ia mul, kinb'ij chi na jumul kämik, rumal k'u wa' sib'alaj kinb'isonik kinb'ij chi e k'o k'ia winaq ri xa käka'n ki k'u'el'el che ri Cristo, tzel k'ut käkil wi ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio ri kutzijoj wi ru kämikal ri Cristo cho ri cruz. ¹⁹ Chuk'isb'al ronojel käsach na ki wäch wa' we winaq ri'. Nim k'u käkil wi ri itzel ki rayinik, käkikoj wa' che ri ki dios. Käkinimarisaj kib' rumal ri k'ixb'al ri ki b'anom, je'l k'u käkilo. Käkichomaj xaq xuwi ri ajuwächulew. ²⁰ Ri uj

k'ut, jela' pa ri kaj k'o wi ri qas qa tinimit. Rumal wa' tajin kujeyen che ri To'l Qe, ri Qajaw Jesucristo, ri käpe na pa ri kaj. ²¹ Ri Jesucristo kuk'ex na ri qa cuerpo ri käqariq wi k'äx amaq'el. Kub'an na che ri qa cuerpo chi sib'alaj je'l na kelik junam jas ri rech ri Are'. Je' kub'an na ruk' ri nimalaj u chuq'ab' ri yo'm che rech kätaqan na pa ki wi' konojel, k'o k'u ri kajulew pu q'ab'.

4

Chixkikot amaq'el ronojel q'ij rumal ri Qajaw Jesús

¹ Je ri', loq'alaj taq wachalal, ri sib'alaj kwaj kinwil i wäch, chijikib'a i k'ux chrij ri Qajaw Jesús. Sib'alaj kinkikot iwumal. Ix ri' ri tojb'al re ri nu chak. Mäsach chiwe chi sib'alaj ix loq' chnuwäch.

² Kinb'ochi'n che ri nan Evodia xuquje' che ri nan Síntique chi xaq jun e k'ol wi pa ri ki chomanik, man k'o tä k'u ch'oj chkixol, rumal chi e kachalal kib' rumal ri Qajaw Jesús. ³ Xuquje' kinta' toq'ob' chawe, wach ajchak, rumal chi jikom ri awanima' pa ronojel, chi kattob' chke we qachalal ixoqib' ri'. Xechakun wuk', xinkito' chutzijoxik ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio junam ruk' ri Clemente, xuquje' ri nik'iaj chik ri xechakun wuk'. Tz'ib'am k'u ri ki b'i' pa ri wuj re k'aslemal rumal ri Dios.

⁴ Chixkikot amaq'el ronojel q'ij rumal ri Qajaw Jesús. Kinb'ij chi na wa' jumul chik chiwe: ¡Chixkikotoq! — kinch'a'. ⁵ Chib'ana' chi konojel ketam chi kixch'awik, chi loq' keiwil wi konojel ri winaq. Mäsach pa iwanima' chi xa jub'iq' man käpe ri Qajaw Jesús.

⁶ Mixej b'a' iwib' chuwäch apachike ri käpetik. Xane xa chib'ana orar, chib'ij ronojel wa' che ri Dios. Chixb'ochi'n che ri Dios amaq'el ruk' maltioxinik. ⁷ We je' kib'ano, ri Dios kub'an na chi kuxlan ri iwanima'. Je ri' chi ri winaq käkikajmaj na wa' chi man kixej tä iwib'. Ri uxlanem ri'

ri kuya ri Dios chiwe kuchajij na ri iwanima' xuquje' ri i chomanik, rumal chi kaku'b'i na i k'ux chrij ri Cristo Jesús.

Chichomaj b'a' xaq xuwi ri qas utz

⁸ Qachalal, chuk'isb'alil ronojel kwaj kinb'ij chiwe chi pa ronojel ri kichomaj, chixchoman chrij ri qas tzij, xuquje' chrij ri qas utzil. Chixchoman chrij ri qas jikom, xuquje' chrij ri man äwas tä u b'anik. Chixchoman na chrij ri je'lik xuquje' chrij ri utz käkita wi ri winaq, ri utz u b'anik, ri nim kil wi kumal.

⁹ Chib'ana ri nu k'utum chiwäch, ri nu b'im chiwe chi rajwaxik kib'ano. Chib'ana ronojel ri i tom pa nu chi', xuquje' ri iwilom chi kinb'ano. We kib'an ronojel wa' ri qa Dios ri kub'ano chi kuxlan ri iwanima' käk'oji na iwuk'.

Waral kâqil wi ri xkiya ri Filipenses chuto'ik ri apóstol Pablo

¹⁰ Sib'alaj kinkikot rumal ri Qajaw Jesús chi ya xixchoman chi na jumul chik chwij. Man kinb'ij taj chi xa xinsach chiwe. Wetam chi xa man xixkowin tä che nu to'ik, pune xixok il wumal. ¹¹ Man are tä rumal chi k'o rajwaxik chwe chi kinb'ij wa' chiwe. Kinkowinik kinkikot ruk' ri jub'iq' ri k'o wuk'. ¹² Wetam in ri meb'a'il, ri xaq jub'iq' k'olik. Wetam xuquje' ri q'inomal, ri k'o k'ia jastaq we. Ri in wetamam ronojel u wäch k'aslemal, we are k'o ri nu wa, we ne are la' chi kinnumik, man k'o tä nu wa. Xinwetamaj jas kinb'ano we k'o k'ia ri jastaq we, xuquje' we k'o meb'a'il, k'o k'u ri kajwataj chwe. ¹³ Kinkowin chuch'ijik ronojel rumal ri Cristo ri kuya nu chuq'ab'. ¹⁴ Pune je ri', utz i b'anom che nu to'ik pa ri k'äx ri nu riqom.

¹⁵ Je' jas ri iwetam ix, ri ix aj Filipos, xaq xuwi ri ix k'o ri xitaq b'i chwe chumaltioxixik ri tob'anik ri xinya chiwe. Man k'o tä xkiya ri nik'iaj kojonelab' chik. Are wa' ri xib'an chwe aretaq xinchap u tzijoxik ri Utzalaj Tzij re ri Evangelio, xine' pa ri tinimit Macedonia. ¹⁶ Xuquje' aretaq

in k'o pa ri tinimit Tesalónica, k'o ri xitaq b'i che nu to'ik. Man xaq xuwi tä jumul xitaq b'i ri rajwaxik chwe. ¹⁷ Ri in k'ut man xa tä kintzukuj ri käsipax chwe, xane kintzukuj ru b'anik utzil chiwe, rech k'o na ri kutz'ib'aj ri Dios pa ri i kuenta chikaj. ¹⁸ Nu kochim b'a' ronojel. Man qas tä rajwaxik ronojel wa' ri xitaq loq chwe rumal ri Epafrodito. Tzij ri' chi k'ia wa' ri xiya ix chwe. Kinna' in chi je' ta ne are jun k'ok'alaj kunab'al sipam cho ri Dios. Wetam chi ri Dios sib'alaj je'l käril wa'. ¹⁹ Ri Qajaw Dios k'ut kuya na ronojel ri rajwaxik chiwe, rumal chi k'ia ri je'lalaj u q'inomal k'olik rumal ri Cristo Jesús. ²⁰ ¡Chnimarisax ta b'a' u q'ij ri Dios qa Tat kämik, xuquje' pa taq ri q'ij ri junab' ri kepe na! Amén.

K'isb'al re ri carta

²¹ Chiya rutzil ki wäch konojel ri kekojon che ri Qajaw Jesucristo, ri e rech ri Dios. Ri qachalal ri e k'o wuk' in waral käkitaq b'i rutzil i wäch ix nimalaj iwonojel. ²² Konojel ri nik'iaj kojonelab' chik ri e k'o waral, ri e rech ri Dios, xuquje' käkitaq b'i rutzil i wäch, más na ri e k'o pa rachoch ri César, ri nimalaj taqanel.

²³ Are ta b'a' ri Qajaw Jesucristo kätewchin chiwe, kutoq'ob'isaj ta na i wäch ix nimalaj iwonojel. Amén.

Ru Loq' Pixab' Ri Dios

New Testament in K'iche' Cantel; quc (GT:quc:K'iche'), new spelling
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: K'iche'

Dialect: Cantel

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in K'iche'

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

